

БИБЛИОТЕКА
Прозна путовања

Наслов оригинала
Michael Lawrence
The Snottle

© Michael Lawrence
© за српски језик ОДИСЕЈА

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

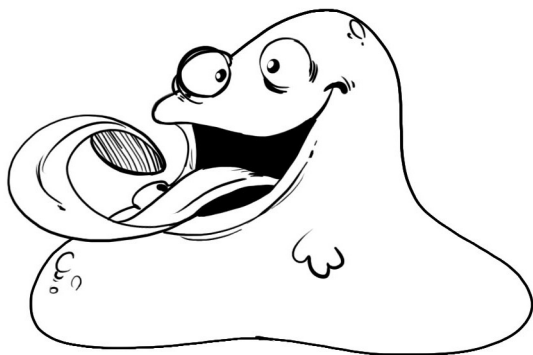
Education and Culture DG

Culture Programme

Мајкл Лоренс

СЛИНЦАЦ

Прево
Петар Капуран

ОДИСЕЈА
Београд, 2010.

*За Џона Роуланда Преста,
критичара, коментатора и пријатеља,
већ забрињавајуће дуги низ година.*

ПРВО ПОГЛАВЉЕ

Моја мајка има једну стварно одвратну навику. Сваки пут кад издува нос отвори марамицу и погледа плодове свог рада. „Зашто то радиш?” – обично викнем. „Шта очекујеш да ћеш затећи унутра? Изгубљену минђушу? Колач? Пролаз у Нарнију?”

„Имам лоше синусе”, одговори она.

„Ја имам лошу фризуру, па је л' то значи да треба да је гледам у марамици? Немој то да радиш, молим те!”

Али она и даље тера по своме. Иде ми на синусе.

Зашто вам то причам? Због нечег што се догодило Пери, Анђели и мени, а што је веома повезано са оним што се џеди из њоње. Све је почело кад је нова девојчица дошла у наш разред. Звала се Стефана, или скраћено Стефка, али су је сви, барем сви дечаџи, одмах прозвали Слинавка. Прозвали смо је Слинавка зато што би с времена на време невероватно снажно затрубила и из носа би јој излетела два млаза одвратне, љигаве течности. Никад нисмо знали кад ће да полети слина. Није било упозорења. На пример, седите мирно, затворених очију, замишљате да сте на било ком другом месту осим на часу, кад се одједном зачује звук трубе од кога се диже коса на глави и сви поскачу са столица а срце им забубња у грудима. Стефка је имала марамицу величине столњака коју је држала у рукаву, па је изгледала као неки

додатни мишић. С њом је обично успевала да похвата све што излети из носа, али понекад и не би успела, па је падало на њену клупу или за врат особи испред ње. Она би то онда манично брисала као да не жели да га ико види. Да је као моја мајка, изучавала би своје дело барем сат времена.

Али није нас нервирало само Стефкино кијање. Кад није трубила, шмрцкала је. Као да јој нос стално цури. Кад је у разреду била тишина, поред хркања се чуло једино шмрц-шмрц-шмрц из последње клупе. А када бисте погледали по остатку одељења, видели бисте да сви седе у клупама са стиснутим песницама. Милић Драгић је једном устао и продрао се на њу кроз мегафон направљен од књиге за матиш и по први пут није био избачен са часа, нити је добио казнену наставу. По изразу лица професора видело се да би и они радо викнули на њу, али се не усуђују да их не би тужила.

„Ухватила те нека баш гадна прехлада, Стефана”, рекла јој је на једном часу наставница Викић. „Је л’ пијеш неке лекове?”

„Можда да пробаш са отровом за пацове?” – додао је Пера који је седео поред мене.

„Све сам пробала”, шмрцала је Слинавка. „Доктори кажу да је у питању нека алергија или нешто у овдашњем ваздуху што ми не прија.”

„За већину алергија постоје пилуле или капљице”, рекла је наставница Викић.

„Пробала сам на десетине, професорка. Ништа не помаже.”

„Па, надајмо се да ћеш пронаћи нешто што *делује* – ускоро.”

Нико од дечака није причао са Слинавком откад је дошла, али неколико девојчица јесте, укључујући и Анђелу Менту. Анђела је наш најбољи ортак. Перин и мој. Прелазимо јој преко тога што је девојчица зато што је знамо цео живот, па смо се некако навикли. Али повлачимо црту, и то веома дебелу црту, кад дође до дружења с другим девојчицама. Стога, кад нам је Анђела једног поподнева на путу из школе рекла да морамо да будемо финији према Слинавки, ниједан од нас двојице није био баш одушевљен.

„Да будемо фини према њој?” – питао је Пера. „Па, ја сам најфинији што могу да будем.”

„Ти чак и не причаш са њом!” – рекла је Анђела.

„И то је најфиније што могу. Та девојка је странац.”

„Странац?”

„Из друге школе, из другог града.”

„Никад неће бити једна од нас ако је не примимо у друштво”, рекла је Анђела.

„Да је примимо у друштво?” – питао сам.

„Мислила сам да је можда време да проширимо Мускетаре.”

Бленули смо у њу. „Да још некога примимо у Мускетаре?!”

„Да. Шта фали?”

„Па, за почетак”, рекао сам, „ми смо *три* Мускетара.”

„Један за све и сви за ручак”, рекао је Пера.

„Тачно тако. Не можеш да имаш *четири* особе у Три мускетара. Хоћеш да ти позајмим свој дигитрон?”

„Мени је жао ње”, рекла је Анђела. „Има само маму, тек што се доселила и нема ниједног пријатеља.”

„Е, па, овога неће добити”, рекао је Пера.

„Погледајте”, рекао сам изненада. „Џогери.”

„Шта?” – питала је Анђела.

„Џогери. Тамо.”

На хоризонту су три мушкарца у тренеркама трчала у истом ритму.

„Шта с њима?” – питала је Анђела.

„Не капирам их”, рекао сам. „Излазе у свако доба, по свакаком времену. Задишу се, озноје се као свиње, изгледају као да ће сваког трена да се сруше и при том све то раде у глупавој одећи. Је л’ то *нормално*?”

Гледали смо три џогера како полако нестају из нашег видокруга кад је Пера коначно проговорио: „А зашто су се уопште преселиле овде?”

„Ко?” – питала је Анђела

„Слинавка и њена мајка.”

„Ваљда јој је бака умрла и оставила кућу Стефкиној мами, а Стефкина мама је није хтела, него је купила другу кућу у близини”, рекла је Анђела.

„Драго ми је што сам питао”, рекао је Пера.

Намрштила се на њега. „Како би теби било да се преселиш у други град и кренеш у школу у којој никога не познајеш и нико не прича с тобом?”

Он је блистао од среће. „Блаженство.”

„Шта ми радимо овде?”

„Мислиш, која је сврха живота на Земљи, у свемиру, уопште?” – питала је Анђела.

„Не, него мислим како смо нас троје залутали на овај отпад?”

Скренули смо са уобичајеног досадног пута кући на други, такође досадни, пут. С наше десне стране била је огромна планина ђубрета, познатија као Ђубриште, нека

врста незваничне депоније. Ружна као сâм ђаво, смрдела је... па, на депонију ђубрета. Званична депонија коју је одредила Градска скупштина смештена је одмах иза угла, мало низ пут, али већину људи мрзи да пређе тих додатних сто метара па своје ђубре слажу у огромне контејнере који се овде налазе (на сваком од њих се налази флуоресцентни натпис који говори шта треба да се баца у контејнер), па тако Ђубриште сваког дана постаје све веће и веће, и све смрдљивије и смрдљивије.

„Шта је оно?” – питао је Пера.

„Шта је шта?” – питао сам.

„Оно.”

Било је нешто чудно у Ђубришту. Нешто мало и округло нас је гледало док смо пролазили. Стали смо.

„Личи на грејпфрут”, рекла је Анђела. „На зелени грејпфрут.”

„Грејпфрути немају очи”, рекао сам.

„Рекла сам да *личи* на грејпфрут.”

„И не баш”, рекао сам.

„Створење с Ђубришта”, рекао је Пера.

„Шта?” – питала је Анђела.

„Зар нисте чули за легенду о Створењу с Ђубришта?”

„Не.”

„Нисам ни ја. Где си је ти чуо?” – питао сам га.

„Где сам чуо шта?” – питао је Пера.

„Легенду о Створењу с Ђубришта.”

„Па, никад је нисам чуо.”

„Али управо си рекао да јеси.”

„Не, нисам. Рекао сам: ’Зар нисте чули за легенду о Створењу с Ђубришта?’ а нисам рекао да то постоји.”

„Значи, таква легенда не постоји.”

„Не, колико ја знам.”

Док сам се држао за главу да бих је спречио да одлети у свемир, зачуо сам глас. Анђелин. Она се, испружене руке, полако приближавала створењу које није посебно личило на грејпфрут.

„Дођи, Створење”, говорила му је. „Дођи код Анђеле.”

„Да, да, баш разуме енглески”, рекао је Пера.

Анђела је почела да испушта умилне гласове, али је створење изгледа било сумњичаво.

„Ако ти се склупча у наручје”, рекао је Пера, „немој да ти падне на памет да ми прилазиш.”

„Вероватно ни овако није мислила да ти се приближава”, рекао сам.

„Тихо”, наредила је Анђела. „Уплашићете га.”

„Добра идеја”, рекао је Пера и почео је да скаче горе-доле вичући, „Ајајаја, бу-бу-бу, хопа-хопа-хоп.”

Створење које није било Створење с Ћубришта се повукло. Блато и ђубре су се спустили попут врата гараже и прекрили место на коме се до малочас Створење налазило.

Анђела је потрчала према Пери, потпуно му уништила раме једним јединим ударцем песнице и кренула са нама пут куће.

ДРУГО ПОГЛАВЉЕ

Било је скоро седам увече и чланови породице Мрак били су изваљени испред телевизора. То и није било претерано смислено пошто је телевизор одлучио да престане да ради у време ужине, али није лако избацити старе навике.

„Ето шта се догађа кад купујеш јефтину робу”, рекла је мама и упутила тати поглед којим му је јасно ставила до знања да је све ово његова кривица.

„Ти си хтела да купимо ТВ, а не ја”, рекао је тата. „Мени је одговарало и док смо га изнајмљивали. Годинама смо тако радили и није било проблема.”

„Некад ми је мука кад помислим колико новца бацамо на разна изнајмљивања”, рекла је мама.

Пошто је телевизор цркô, помислио би човек да ћемо наћи нешто да радимо, али није тако. Мама је полако листала најновији рекламни каталог као да покушава да га меморише. Тата је по пети пут започињао књигу коју му је дао Оливер Таванџија и која се звала отприлике 'Како згрнути гомилетине новца, а да не помериш своју дебелу задњицу'. Ја сам радио домаћи из ликовног, правио сам стрип 'Капетан Супердупен'.

„Шта је следеће?” – одједном се зачула мама која је и даље држала каталог. „Манжетне за учеснике венчања на којима су им угравирана звања?”

„Да?“ – питао је тата, заинтересован за то кô ја за школу.

„Да. Кум, стари сват, младожења.“

„Шта је то стари сват?“ – питао сам.

„Најстарија особа на свадби“, рекао је тата.

Када је прелистала каталог до краја, мама га је испустила на под и посегла за прошлонедељним локалним новинама. Пуних двадесет секунди је трајала тишина док је упијала трачеве са опчињавајуће насловне стране, а онда је рекла: „Западно крило цркве је *намерно* запаљено!“

„Нисам ја“, рекао је тата и окренуо књигу наопако да види да ли ће му тако имати више смисла.

„Вандали!“ – рекла је мама.

„Па, нисам ни мислио да су то урадили нови верници.“

„То није смешно, Томиславе. Требало би их протерати.“

„Цркве? Потпуно се слажем.“

„Вандале.“

Погледао ју је преко књиге. „А не да их, као до сад, непрестано охрабрују, на то мислиш?“

„За тебе је све то шала, је л' да?“ – праснула је. „Тебе баш брига што нам се друштво урушава. Боже, како мрзим вандале!“

„Мржња је веома тешка реч“, рекао сам дубоким, мужевним гласом Капетана Супердупена.

„Шта?“

„То ми ти увек кажеш кад ја кажем да мрзим некога. 'Зврле, мржња је веома тешка реч', кажеш ти.“

„Па, и јесте. И ја мрзим вандале. Треба их стрпати у затвор.“

„Не можеш да потрпаш све вандале у затвор”, рекао је тата. „Затвори су већ препуни тежих случајева.”

„А који је твој предлог? Да им се деле бесплатни ди-ви-дијеви с њиховим омиљеним филмовима и да их тако замајемо нечим другим да се не би шетали улицама.”

„Да је то у понуди, ја бих и сам био на улици са спрејом и кутијом шибица.”

„Лоше утичеш на дечка”, рекла је мајка.

„Ког дечка?”

„Њега. Твог сина.”

„Немојте мене да мешате.”

„Деца обраћају пажњу на то шта раде њихови родитељи”, рекла је мама строго.

„Да ли ти обраћаш пажњу на оно што ја радим?” – питао је тата.

„Не”, рекао сам.

„Онда нема брига.”

„А тек људи који бацају ђубре на улицу!” – рекла је мама.

„Људи који бацају ђубре?” – поновили смо тата и ја углас.

„Њих треба новчано казнити. И то великим казнама. А ако поново баце неко ђубре, треба их стрпати у затвор са вандалима, и то у посебне затворе са вандализованим ћелијама и ђубретом на све стране, онда би видели како је то.”

Направио сам менталну забелешку да никад ништа не вандализујем, нити да бацам ђубре на улицу кад је моја мајка у близини. Ако бих то урадио, вероватно би поштар следећег јутра затекао моју главу набијену на шиљак.

Гурнуо сам Капетана Супердупена у фасциклу, обукао свој невидљиви суперогртач, рекао: „Полећемо!” и одлетео преко пута до Пера и Анђеле, држећи ипак једно око на улици док сам је прелазио. Да ли сам вам већ поменуо да Пера и Анђа живе у истој кући, иако нису у родству? То је због њихових родитеља. Они имају неку шему: она чисти његова кола, а он загоревана храну. Изгледа да то шљака.

Олга ми је отворила врата. Олга је Анђелина мама. Отишао сам право на спрат... након што ме је мало штипнула за образ. Мораћу ускоро да јој кажем да то не ради. Пера и Анђела су били у својим собама и гледали телевизију. Одвојене собе и одвојени телевизори, што је баш као да ми набијају на нос. Да ја имам ТВ у својој соби, и ја бих га гледао, уместо да ме златни маторци истерају из куће својим блесавим разговорима. А да ли је мени дозвољено да имам ТВ у својој соби? Није. Једно од многобројних правила тиранина који се одазива на име мајка.

Прво сам отишао до Анђела, пошто је њена соба ближа степеништу. Врата су била полуотворена.

„Шта има?”

„Ништа”, рекла је.

„Хоћеш у шетњу?”

„Не баш.”

Прошетао сам се до Перине собе, шутнуо врата и ушао у собу, сав напетих мишића и стиснутих песница попут ананаса. Није био задивљен. Поред тога што му је ТВ био укључен, пустио је и неки џе-де и пуцао је у игрици.

„Шта радиш?”

„Уништавам непријатеља.”

„Ког непријатеља?”

„Било ког.”

„Хоћеш да се прошетамо?”

„Нећу.”

Опустио сам мишиће и одананасио песнице, а онда прегледао канале на телевизији. Није било ничега.

„Ајде”, рекао сам „Дај да изађемо одавде.”

Разнео је још неколико непријатеља и завалио се у своју столицу на окретање.

„Па, ионако сам их већину потаманио.”

Успут смо покупили Анђу. И њој је било досадно, тако да нисмо морали много да је убеђујемо. На прагу нам је Пера рекао да га сачекамо трен и отишао је иза куће. После минут се вратио са својим новим бајсом.

„Идемо у шетњу а не у вожњу”, рекао сам.

„Шетња је за лузере”, рекао је и пребацио ногу преко бицикла, а онда је полетео низ тротоар, шутнувши успут знак *Забрањена вожња бицикла по тротоару*. Пратили смо га кроз насеље. Дошли смо до великог жућкастог зарђалог општинског контејнера, са знаком *Само за станаре*. Ја сам се попео на прсте и провирио унутра. Није било станара.

Пера нас је чекао у главној улици, још увек на бајсу, наслоњен на бандеру, руку прекрштених преко закржљалих груди. „Куда ћемо?”

Слегнули смо раменима. „Свеједно.”

Проблем је у томе што смо већ били свуда. Размишљали смо да одемо до центра, али смо схватили да и није посебно забавно гледати излоге затворених радњи и играти школице прескачући псећи измет, тако да смо

одлучили да кренемо у потпуно супротном смеру. Пера је ишао први, што је и логично. Руке су му биле час раширене као акробати на трапезу, а час на врату као идиоту. „Ако је двоје таман, а трећи је вишак’, драо се ка нама, „шта је онда четири и пет?”

„Девет!” – продрао сам се.

„Већ си чуо тај виц!”

„Добијамо исти безвезни часопис у школи!”

„У реду, зашто слон носи црвене чарапе?”

„Зато што су му жуте на прању!” – продрао сам се.

„Није тачно! Зато што су му плаве на прању! Зашто птице у јесен лете на југ?”

За овај нисам био сигуран. „...Је л’ зато што не знају где је север?”

„Не! Него зато што им је далеко да ходају!”

„Шта никад не престаје?” – викнула је Анђела.

„Пера Таванџија!” – викнуо сам ја.

Пера је појурио напред, а ја сам се покајао што нисам и ја пошао бициклом. Главни разлог што то нисам учинио јесте тај што немам бицикл. Моја мајка каже да ако немам бицикл не мора да брине да ћу пасти с њега. Ја сам запостављено дете. Немам ТВ у својој соби, немам бајс, а имам мајку чије је друго име Фирер.

„Јеси ли икад пожелела бицикл, Анђо?”

„Не”, рекла је.

„А што?”

„Не можеш да причаш са неким док возиш бајс.”

„Да, ваљда си у праву”, рекао сам.

После тога нисмо више имали о чему да причамо.

